

Fylkesmannen i Hedmark

Miljøvern avdelingen
Postboks 4034, 2306 Hamar

Vår dato	Vår referanse
31.10.2013	2013/7011
Arkiv nr.	Deres referanse
461.3	

Saksbehandler, innvalgstelefon
Steinar Østlie, 62 55 11 77

Inspeksjonsrapport

2013.004.I.FMHE

Maarud AS,
Maarudv. 130
2114 Disenå

Inspeksjon ved Maarud AS

Dato for inspeksjonen: 30.10.2013
Rapportnummer: 2013.004.I.FMHE
Saksnr.: 2013/7011

Kontaktpersoner ved kontrollen:

Fra virksomheten:
Hanne Kari Breisjøberg, kvalitetssjef
Oddvar Grøtheim, prosjekt-/vedlikeholdssjef
Hans-Olof Peterson, fabrikkssjef
Ole Enok Skjellestad, personal-/HMS-sjef
Erik Braaten, arb. leder
Terje Fuglerud, vedlikeholdsleder
Arild Hansen, avd. leder renseanlegg

Fra Fylkesmannen i Hedmark:
Steinar Østlie, senioringeniør

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjon ved Maarud AS, 30.10.2013:

Fylkesmannen avdekket 0 avvik og 2 anmerkninger:

- Bedriften har ikke godkjente bruks- eller disponeringsmåter for sitt avløpslam
- Bedriften bes å vurdere representativitet ved prøvetakingsrutiner ved renseanlegget

Virksomheten må sende en skriftlig bekreftelse innen **01.02.2014** med vurdering av anmerkningene. Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 2.

Med hilsen

Jørn Georg Berg e.f.
miljøverndirektør

Steinar Østlie
senioringeniør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.

1. Informasjon om virksomheten

Organisasjonsnr (underenhet): 873 125 632	Eies av: 992 873 108
Besøksadresse: Maarudv. 130, Disenå	Telefon: 62 96 82 00
Bransjenr. (NACE-kode): 10.310	E-post:

Kontrollert anlegg

Navn: Maarud AS	Anleggsnr: 0419.0006.01
Kommune: 0419 Sør-Odal	Anleggsaktivitet: Næringsmiddelind.
Fylke: Hedmark	Risikoklasse: 2
Tillatelse gitt: 23.01.2007	Tillatelse sist oppdatert: 16.12.2008

2. Inspeksjonens omfang

Formålet med inspeksjonen var å vurdere om virksomheten etterlever regelverk som omfatter virksomhetens risiko for å forurense det ytre miljø, samt rutiner for håndtering av avfall og kjemikalier. Videre er det undersøkt om det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer tilfredsstillende. Fylkesmannen har blant annet undersøkt:

- Utslipp til vann og luft – utslippskontroll og dokumentasjon av driftsresultater
- Håndtering, lagring og levering av farlig avfall
- Påvirkning av støy og lukt på omgivelsene
- Forebyggende vedlikehold
- Beredskapstiltak
- Kartlegging og vurdering av risiko for å forurense ytre miljø
- Rutiner for registrering og behandling av uønskede hendelser (avviksbehandling)

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Fylkesmannen avdekket ingen avvik, men det er påpekt 2 anmerkninger innen de områdene som ble kontrollert. Virksomheten bes om å gjøre en vurdering av anmerkningene og aktuelle tiltak knyttet til disse. Vi ber om en skriftlig redegjørelse av vurderingene og eventuelle tiltak innen 01.02.2014.

4. Gebyr for inspeksjonen

Virksomheten er ved denne inspeksjonen plassert i gebyrsats 2 (jf. Fylkesmannens varselbrev datert 11.10.2013). Dette betyr at dere skal betale *kr. 15 200* i gebyr for den gjennomførte inspeksjonen. Gebyrsats følger av virksomhetens plassering i risikoklasse, jf. forurensningsforskriften § 39-6. Faktura med innbetalingsblankett vil bli oversendt fra Miljødirektoratet.

Fylkesmannen viser for øvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 om innkreving av gebyr til statskassen.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Fylkesmannens postjournal og på www.norskeutslipp.no (jf. offentleglova).

Kopi av rapporten sendes også til:

- Sør-Odal kommune, 2100 Skarnes

6. Avvik

Det ble ikke avdekket avvik ved inspeksjonen.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Bedriften har ikke godkjente bruks- eller disponeringsmåter for sitt avløpslam

Kommentarer:

Bedriften har en utfordring med disponering og bruk av slammet fra renseanlegget, ettersom det er en viss risiko for at produktråstoffet (poteter) kan være smittet med plantesykdommer. Mattilsynet har spesielt fokus på potetcystenematode (PCN).

Temperatur ved anleggets våtkompostering er ca. 55 °C, mens gjødselvereforskriften krever 80 °C. Slammet komposteres videre ved rankekompostering etter innblanding av torv som struktur. Av hensyn til risiko for spredning av PCN tillater ikke Mattilsynet at slammet brukes på grøntarealer, heller ikke som toppdekke på fyllplasser.

Bedriften bes om å vurdere måter for behandling eller disponering, slik at ikke slammet blir liggende permanent lagret og utgjøre et avfallsproblem. Vi anser at dette problemet trolig ikke vil kunne løses på kort sikt. Vi ber derfor i denne omgang om plan for videre utredning eller vurdering av tiltak. Vi vil komme tilbake til saken senere.

Anmerkning 2

Bedriften bes å vurdere representativitet ved prøvetakingsrutiner ved renseanlegget

Kommentarer:

Prøvetaking ved renseanlegget foregår kontinuerlig. Det tas ut 52 ukeblandprøver, hvor av 12 inngår i utslippskontrollen. Mengdeproporsjonale delprøver tas ut kontinuerlig og samles opp som daglig samleprøve på 24 liters kanner ved både inn- og utløp. Det tas ut 1 liter fra disse samleprøvene til nedfrysing i ukeblandprøver. Før daglig delprøve tas ut, blåses trykkluft inn i plastkannen for innløpsprøver. Innløpsprøve tas fra pumpeledning. Utløpsprøve tas fra utløpskum ved utpumping.

Det anses at prøvene tas ut med tilstrekkelig representative betingelser, forutsatt at frekvens for uttak av kontinuerlige delprøver er fast, og ikke justeres med varierende hydraulisk avløpsmengde, for å fylle kanna mest mulig hver dag. Dersom hydraulisk avløpsmengde og avløpets konsentrasjon er tilnærmet konstant fra dag til dag, har dette lite å bety. Men dersom konsentrasjon og mengde varierer, vil endring i uttak av delprøvefrekvens kunne utgjøre en feilkilde for den samlede ukeblandsprøvas representativitet. Bedriften bes om å vurdere rutiner for å sikre best mulig representativitet ved prøvetakingen.

8. Andre forhold

Bedriften har 125 ansatte. Produksjonen går over 3 skift fra søndag kveld til fredag kveld. Bedriften er sertifisert etter ISO 14001- og ISO 22001-standarden.

Renseanlegget

Renseanlegget har nå 4 ansatte, herav en industrimekaniker. Dette gjør arbeidsstokken mindre sårbar ved sykdom og annet fravær. Bedriften opplever også at de nå har tilstrekkelige ressurser til å drive et tilfredsstillende planmessig vedlikehold. Effektivering av bestilte reservedeler og komponenter tar mer tid enn før, ettersom leverandørene i mindre grad holder egne delelagre.

Utslipp årlig BOF₅ har avtatt siden 2007/08: 2007: 0,8 t – 2008: 0,5 t – 2009-12: 0,22-0,25 t Fosfor og KOF har vist stabile utslippstall i perioden: P-tot: 2003-12: 0,03-0,06 (-0,1) tonn, KOF: 2003-12: 7-12,6 tonn. Bedriften har ingen forklaring på endring i BOF₅- utslipp. Forsøk med flytende O₂- tilsetning til luftebasseng ble avsluttet i 2010, forsøket ga ikke forventet effekt på renseseffekt KOF/BOF eller energisparing.

Kjemisk rensetrinn bruker jernklorid som fellingskjemikalium. Fellings-pH er 3,6-4,4, svovelsyre brukes for pH-justering. Bedriften tester fellingskjemikalier jevnlig i samarbeid med leverandørene. PAX er utprøvd, men fungerer ikke på bedriftens prosessavløp.

Bioprosess sårbar for langvarige strømbrydd. Ved inspeksjonen var temperatur i luftebassengene ca. 17 °C. Ved langvarige kuldeperioder om vinteren vil temperaturen kunne synke under 0 °C.

Støy

Kartlegging og utredning ble gjennomført i 2007. Bedriften anser situasjonen nå å være uproblematisk. Det er ikke mottatt klager de senere årene.

Lukt

Bedriften har ikke mottatt klager, men enkelte naboer har tidligere opplyst at de tidvis har kunnet merke lukt fra bedriften. Det er nylig installert en varmeveksler på potetlinja som tar ut vann/fett og energi fra avløpet. Fjerning av fett bidrar også til reduksjon av mulige luktulempere i omgivelsene.

Fyringsolje er i stor grad erstattet av gass som energikilde. Det er beholdt noen små oljeovner for oppvarming i ferdigvareanlegget. Bedriften har også en kombibrenner i reserve ved bortfall av strøm eller gass.

Lagringstanker

Bedriften har 4 matoljetanker på 30 000 og 50 000 liter, samt 4 nedgravde GUP-tanker for diesel og fyringsolje 15 000-30 000 liter (data oppgitt ved revisjon i 2010). Fastsatte kontrollrutiner for tankenes tekniske tilstand følges. Det er viktig å ha god fokus på tilstandskontroller for slike tanker, da konsekvens ved evt. lekkasjer og utslipp kan være betydelige.

Internkontroll

Overordnet prosedyre for risikovurdering er utarbeidet.

Uønskede hendelser rapporteres på skiftmøter etter hvert skift, samt på daglige morgenmøter. Tiltak aktiveres eventuelt som arbeidsordre i M3-/vedlikeholdssystemet. Nesten-ulykker og nesten-uhell registreres på blokker som er lagt ut ved hver linje. Systemet med grønn/blå bok brukes i mindre grad nå enn tidligere.

Farlig avfall

Bedriften har gjennom egenrapporteringen rapportert noe sporadisk levering av farlig avfall. Det er benyttet til dels forskjellige EAL-koder for avfall av typen «kjemikalier som inneholder farlige stoffer». Bedriften opplyser at de i stor grad baserer valg av avfallskode på bistand fra avfallsselskapet de har avtale med. Det er en kjensgjerning at den europeiske avfallslista (EAL) har en omfattende og kanskje noe uoversiktlig struktur, og at det kan være komplisert å finne korrekt eller best passende avfallskode for enkelte typer avfall. Det oppfordres likevel til å benytte samme kode for samme type avfall over tid, da dette gir bedre muligheter for å følge statistiske trendkurver.

9. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for kontrollen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven).
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften).
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften).
- Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter korrespondanse mellom virksomheten og Fylkesmannen
- virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige driften og til forhold av betydning for helse/miljø/sikkerhet
- utslippstillatelsen fra Fylkesmannen i Hedmark, datert 16.12.2008